



Eindresultaten samenwerking sectoren

Theoretische verkenning

- Om kringlopen in ZH te sluiten is samenwerking tussen (melk)veehouderij, akkerbouw en tuinbouw nodig
- Daar is in theorie veel potentie voor: grote diversiteit aan bedrijven in de provincie
- Je zou elkaar kunnen voorzien van veevoer (krachtvoer) en nutriënten (met name rundveemest)
- Grote aanvoer van krachtvoer in NL. Dit zouden we zelf kunnen gaan produceren (kans). Ruwvoer komt grotendeels uit NL (geen probleem).

Kanttekening:

Veel grondgebonden veehouderij > weinig mestoverschot. Slechts 12% van de mest wordt afgevoerd van veehouderijen en is dus potentieel beschikbaar. Hier is meer dan genoeg ruimte voor in plaatsingsruimte in de akkerbouw en tuinbouw (2x zoveel). Er wordt in de provincie per saldo zelfs 265 mln kg mest aangevoerd. Hebben we een mesttekort?

De boer op

Boeren in ZH zijn in 5 strategieën potentie om de samenwerking tussen AB en VH te bevorderen:

- **Gebruik van dierlijke mest in de akkerbouw** (80% ziet potentie). Tuinders zijn hierover minder enthousiast.
- **Krachtvoerproductie door akkerbouwers** (80% ziet potentie). Tuinders zijn hierover minder enthousiast.
- **Het gebruik van reststromen voor veevoeding** (69% ziet potentie). Met name veehouders zien hier potentie.
- **Het delen van percelen tussen agrarisch ondernemers** (65% ziet potentie). Met name akkerbouwers zien hier potentie.
- **Het gebruik van reststromen voor bemesting** (54% ziet potentie). Tuinders en akkerbouwers zien hier de meeste potentie.

Waarom willen boeren dit?

- **Verbetering bodemkwaliteit.** Hier draagt zowel dierlijke mest, als het gebruik van reststromen voor bemesting, het delen van percelen aan bij en krachtvoerproductie (verruiming bouwplan).

- **Sluiten van kringlopen / vermindering milieu impact.** Dit wordt met name genoemd bij maatregelen die de import van krachtvoer kunnen verminderen: gebruik van reststromen en productie eigen krachtvoer.

Waarom gebeurt het nog niet?

- **Geld.** De prijs voor productie van veevoer is niet interessant voor akkerbouwers. Uitwisseling van mest wordt belemmerd door transport- en bemonsteringskosten.
- **Kwaliteit.** Dierlijke mest is niet geschikt voor elke teelt (zeker niet tuinbouw).
- **Weinig aanbod.** Er is niet zoveel mest over bij grondgebonden (melk)veehouderij bedrijven. Reststromen zijn er in de praktijk ook niet erg veel. AB houdt resten graag zelf voor bodemverbetering (ipv veevoer). Het past ook niet altijd in het rantsoen.
- **Het delen van percelen** is interessant voor akkerbouwers, maar minder voor veehouders (voorkeur blijvend grasland, koolstofopslag). In veeweidegebieden alleen gras mogelijk.

Conclusie

- De potentie wordt gezien (met name voor bodemkwaliteit en kringlooplandbouw), maar het kan economisch niet uit op dit moment (productie krachtvoer en uitwisseling mest)
- De overschotten zijn niet zo groot als we vaak denken (mest en reststromen)